

Plusko

BUĎ SOUČÁSTÍ
SLOVÁCKÉHO
DIVADLA!

Pracovní list

Tennessee Williams:

Tramvaj do stanice Touha

- 1 Jaká jsou tři přídavná jména, která tě první napadnou, když si vzpomeneš na inscenaci Tramvaj do stanice Touha?
- 2 Kdybys měl/a v jedné větě říct, jaký máš z inscenace pocit, jak by věta zněla?

3 Může se ti hodit I.: Williams POPRVÉ

Tomas Lainer Williams alias Tennessee Williams
(* 26. 3. 1911, † 25. 2. 1983)

Život a dílo:

- Narodil se ve městě Columbus ve státě Mississippi (USA). Později se kvůli práci otce přestěhoval s rodinou do St. Louis v Missouri. V době hospodářské krize nastoupil na vysokou školu, kterou nedokončil. Další dva roky pracoval na kancelářské pozici v obuvnické firmě a po večerech se věnoval psaní.
- V roce 1938 absolvoval studium na Iowské univerzitě a vedle toho vykonával celou řadu nejrozumnějších povolání.
- Jeho tvorba čítá více než 80 divadelních her včetně aktovek, osm sbírek povídek, tři romány, dvě sbírky básní a filmové scénáře.
- Za svou hru BITVA ANDĚLŮ (známou spíše pod pozdější verzí Sestup Orfeův) obdržel v roce 1940 Rockefellerovo stipendium a hned dvakrát získal Pulitzerovu cenu – v roce 1948 za hru TRAMVAJ DO STANICE TOUHA a v roce 1955 za drama KOČKA NA ROZPÁLENÉ PLECHOVÉ STŘEŠE. K jeho dalším divadelním hrám patří: LÉTO A DÝM, TETOVANÁ RŮŽE, KRÁLOVSKÁ CESTA, SKLENĚNÝ ZVĚŘINEC a další. Mezi známé filmové scénáře patří scénář k filmu BABY DOLL.

4 V pár větách, prosím, popiš příběh, který jsi viděl/a.

5 Jaká jsou podle tebe hlavní témata hry Tramvaj do stanice Touha?

6 Která scéna pro tebe byla nejsilnější a proč? Můžeš jich vypsat i víc.

7 Jak ovlivnila tvůj divadelní zážitek hudba Ivana Achera? Co by se pro tebe změnilo, kdyby inscenací nezněla?

8 Původní hra Tramvaj do stanice Touha se odehrává v jižanském prostředí, v dělnické čtvrti a předepsaná výprava (scénografie) je realistická. Další okolnost je ubíjející horko. Scénografické pojetí inscenace ve Slováckém divadle je značně aktualizované, ale tyto hlavní okolnosti v něm můžeš sledovat také.

Jaké scénografické prostředky podle tebe měly symbolizovat tyto hlavní okolnosti, ve kterých se děj hry odehrává? Zaměř se jednak na scénu, ale i na kostýmy.

- horko:
- stěhování/neukotvenost postav:
- nevzhledné bydlení:
- vyprahlost vztahů:
- život v klamu:

9 Může se ti hodit II.: Definice žánru

PSYCHOLOGICKÉ DRAMA: Žánr, který se zaměřuje hlavně na vnitřní život postav – jejich myšlenky, pocity, emoce, vnitřní konflikty, strachy, touhy a vztahy. Nejde zde tolik o velké akce nebo napínavý děj, ale o to, co se odehrává „uvnitř lidí“ – jak se cítí, proč jednají určitým způsobem a co prožívají ve svém nitru.

Když vezmeš v úvahu definici a hlavní znaky psychologického dramatu, v čem konkrétně podle tebe Tramvaj do stanice Touha tento žánr naplňuje?

10 Může se ti hodit III.: Williams PODRUHÉ – Tennesseeho hrdinové

- Hlavním předpokladem a výchozím bodem děl se pro autora stala potřeba porozumění, něžnosti a statečnosti mezi lidmi chycenými do pastí okolností.
- Základním Williamsovým archetypem (modelem/předobrazem), jehož verze představují všichni hlavní hrdinové, je běženeček neboli štvaneček, člověk, jenž nemůže, a mnohdy ani nechce, zakotvit v současném chaotickém světě, není schopen rozlišovat realitu od snů a vytvářením iluzivního sebeobrazu se zoufale snaží uniknout vlastní nedokonalosti a pocitu osamění.
- „Ve svém díle mám pouze jedno hlavní téma, kterým je destruktivní síla společnosti na citlivého, nekonformního jedince.“

11 Vzpomeň si nyní, jaké příbuzenské a mezilidské vztahy mezi sebou mají čtyři hlavní postavy.

Blanche

Stanley

Stella

Mitch

➤ Blanche + Stella:

➤ Stella + Stanley:

➤ Blanche + Stanley:

➤ Stanley + Mitch:

➤ Mitch + Blanche:

- 12 „Ve svém díle mám pouze jedno hlavní téma, kterým je destruktivní síla společnosti na citlivého, nekonformního jedince.“ (T. Williams)

Williams ve svém výroku mluví o tlaku společnosti na citlivého jedince. Jak se podle tebe tento tlak projevuje u čtyř hlavních postav a jak ovlivňuje jejich životy?

➤ Blanche:

➤ Stella:

➤ Stanley:

➤ Mitch:

- 13 Se kterou z postav ses nejvíc ztotožnil/a a proč?

- 14 Pro kterou z postav naopak nenacházíš žádné zastání a proč?

- 15 Pro kterou/které z postav nacházíš pochopení a proč?

- 16 Které z postav ti bylo nejvíc líto a proč?

17 Jaký charakterový znak se u Blanche projevil ve scéně s mladým chlapcem?

18 Co pro tebe představovala skupina mužů, kteří chodili ke Stanleyemu hrát poker?

19 Může se ti hodit IV.: Williams POTŘETÍ – „Žil za hranicemi zoufalství, a přesto žil.“

- Jemná směs autobiografie a fikce se vyskytuje snad v každém jeho dramatu i próze.
- Jako malý onemocněl záškrtem, kvůli kterému na čas ochrnul a byl upoután na lůžko, což následně zapříčinilo zvýšeně ochránářskou péči jeho matky.
- Vyrůstal s otcem, který byl alkoholik a despota, jenž v dospívání zženštilého a citlivého Toma tituloval „slečna Nancy“.
- Měl sestru Rose, která si neuroticky budovala vlastní svět a jejíž postupně zhoršující se duševní zdraví vyústilo v provedení lobotomie mozku a doživotní umístění v ústavní péči, kterou Williams později sám dotoval.
- Tíživá byla i rodinná situace, kdy se rodina kvůli otcovu zaměstnání během deseti let šestnáctkrát stěhovala. Přestěhovali se z rodinného sídla do malého zatuchlého bytu v St. Louis.
- Alkoholismus, závislosti, deprese, zmařená touha, osamělost a šílenství byly součástí jeho světa.
- Měl sklon lhát a uvádět lidi v omyl ohledně svého věku.
- Byl homosexuál žijící v době, která byla k homosexuálům velmi nepřátelská.
- Podle svých vlastních slov Williams mnohdy, stejně jako jeho dramatičtí hrdinové, „žil za hranicemi zoufalství, a přesto žil“.

20 Po krátkém seznámení s rodinným zázemím Tennessee Williamse se nyní zkus zamyslet, zda v sobě tyto postavy nenesou odraz někoho z jeho rodiny (včetně Williamse samotného). Pokud ano, jaké podobné charakterové rysy v nich vidíš?

➤ Blanche:

➤ Stanley:

➤ Stella:

21 Kdybys mohl/a něco vzkázat Stelle, co by to bylo?

22 Jaký trest by si podle tebe zasloužil Stanley za svoje chování?

23 Co bys do života popřál/a Mitchovi?

24 Co bys Blanche poradil/a, aby mohla žít spokojenější život?

25 Představ si, že by Blanche žila dnes, myslíš, že by jí dnešní svět (dnešní společnost) umožnil lépe zvládat její běsy? Myslíš, že by byl tolerantnější?

26 V čem ti hra připadá stále aktuální?

Další zpracování Tramvaje do stanice Touha

Film:

Tramvaj do stanice Touha (1951, USA, režie: Elia Kazan)

Tramvaj do stanice Touha (1995, USA, režie: Glenn Jordan)

Divadlo (aktuálně v ČR):

Tramvaj do stanice Touha (Činoherní klub, režie: Ladislav Smoček)

Tramvaj do stanice Touha (Balet Národního divadla, Stavovské divadlo, režie a choreografie: John Neumeier)

Tramvaj do stanice Touha (Dekkadancers, Játka 78, režie a choreografie: Arthur Pita)